

Workshop door Karla Nuyts tijdens de Voorjaarsdag VVP, 18 juni 2011 door Ronald Bremer

‘Eerlijke, kwetsbare schoonheid op de speelvloer’ – view point training

Uitgenodigd is Karla Nuyts, dramadocent, regisseur en theatermaker in Antwerpen, België. De vraag van de trainer is onder andere: hoe kan je mensen tot theater en spel brengen. Hoe kan je zorgen dat de binnenkant van iemand, bijvoorbeeld boos, naar buiten kan worden gebracht. De vorm van theater die Karla inzet noemt ze kwetsbaar theater en view point training. Dit kan door tekstdialoog of een monoloog. Getracht wordt het kwetsbare bij mensen te 'pakken'.

Eerst legt ze uit wat de werkvloer is. De lege vloer. “Alles dat deze ruimte in komt ruimte krijgt betekenis. Of kan betekenis krijgen.”

De warming up is een uitgebreide manier van de eigen handenwrijvend. De wrijvende handen worden tot ruim boven het hoofd bewogen en vervolgens ruim naar beneden richting de vloer. Vervolgens worden de twee handen dicht bij elkaar gebracht en is de vraag of je - als het ware - de energie van je handen kunt voelen. Uiteindelijk wordt gedaan alsof er een energie bal wordt weggegooid. Dit gebeurt met een ruime beweging en geluid.

Volgende opdracht is binnen de zaal kriskras door de ruimte te lopen. Daar waar hebben we de wanden raken, maken we een hoek. Vervolgens is de vraag om te stoppen op het gevoel, zonder naar de anderen te kijken. Vervolgens is op de vraag te starten op het gevoel.

Een andere warming-up oefening is het, wanneer we in een rondje staan met de ogen dicht, op intuïtie hardop tot 10 te tellen. Elke keer wanneer iemand gelijk met een ander een getal noemt wordt weer opnieuw begonnen met tellen. Het vraagt veel intuïtieve afstemming om zo tot 10 te tellen.

Een andere opdracht - wanneer we in een cirkel staan - is intuïtief zonder dat iemand daartoe een opdracht geeft, op het juiste moment, volgens de juiste impuls door de knieën te gaan en later weer omhoog te komen. Het gaat dus om het leren te focussen op je zelf, maar ook focus op de anderen. Karla noemt het ook wel soft focus.

De groep wordt in tweeën gedeeld. De ene groep is het publiek, de andere groep gaat aan het werk. Later wordt dit omgewisseld. De opdracht is in de ruimte op één lijn te gaan staan met de rug tegen de muur. Vraag is om middels de zogenaamde soft focus te komen tot een gezamenlijke start. Dus gezamenlijk gaan lopen. Om vervolgens ergens in de ruimte gezamenlijk te gaan stoppen en vervolgens gezamenlijk te gaan zitten en ook weer te gaan staan. Hierdoor krijg je een focus op de groep. De oefening wordt (ook) gedaan met muziek.

Deze werkvorm noemt Karla ook wel ‘eerlijk en kwetsbare’. Door deze manier van werken ontstaat een soort spontane choreografie. Deze spontane choreografie ziet er voor het publiek goed uit om naar te kijken. Je wordt er stil van. De verschillende deelnemers van de spelende groep (een stuk of acht) beginnen te lopen. En als publiek zie je dat sommige mensen gaan zitten, weer anderen gaan lopen, sommige juist liggen. Doordat dit op muziek gebeurt, boeit het enorm. De trainer geeft aan dat velen van ons het tamelijk zwaar oppakken. Dus ze zegt: “De zwaarte mag er af.”

Karla nodigt de deelnemers uit om de energie te voelen die er op dat moment is. En om vervolgens initiatief te nemen tot zitten of juist staan of liggen of iets anders. Doordat sommige van de deelnemers ook verbeelding van anderen overnemen, bijvoorbeeld op de hurken gaan zitten, ontstaat er voor het publiek een beeld die ook een zekere eenheid lijkt te geven. Want er zijn meerdere mensen die gaan hurken en meerdere mensen die een bepaalde beweging overnemen. Ze nodigt ons uit om meer individu in het geheel te worden. Impulsen kunnen leiden tot gezamenlijke bewegingen. Karla legt uit dat het om ageren gaat. Dus niet reageren. Ze nodigt de deelnemers aan tot: initiatief. Let op de ander. Zo kunnen er deelthema's ontstaan. Bijvoorbeeld meerdere mensen die gaan zitten als een denker.

De trainer vertelt dat je rekening houdt met de ruimte, met de andere spelers en het publiek.

Ze vertelt dat wanneer de spelers soms heel dicht bij elkaar staan en spelen, dit voor het publiek spannend wordt. Zo ontstaat er iets met spanning. Iemand leunt bijvoorbeeld staande tegen een wand en een andere speler gaat daar vlak tegen aanstaan op dezelfde manier. Zo zie je ook patronen ontstaan. Het besluit van de ene, kan een impuls zijn voor een ander.

Later op de dag wordt gewerkt met teams van twee personen die allen een bepaalde tekst krijgen. Gevraagd wordt de tekst steeds heel verschillend uit te spreken. Soms heel langzaam, soms heel snel, ook mogen woorden meerdere keren worden herhaald. Door de intonatie, het herhalen van woorden, hard of zacht uitspreken van de woorden, en door de beweging die de stellen met elkaar bouwen ontstaan hele verschillende patronen en beelden. Ook wordt er muziek op de achtergrond gedraaid. Op een gegeven moment worden de verschillende beelden aan elkaar getoond. Het betrekken van het publiek maakt een en ander nog spannender, maar voor een aantal ook een beetje te spannend (waaronder mijzelf, Ronald Bremer).

Terugblikkend vond ik het een leuke en inspirerende dag. Het leren voelen van de 'impuls' vond ik goed en bijzonder. De afscheiding (ik) voelen en het geheel voelen (de groep) bleek te oefenen te zijn. Het deed me denken aan wat Moreno wel 'tele' noemt. Volgen van een impuls, die aanzet tot een actie en weer een nieuwe impuls van een ander. Het was ook erg mooi om naar te kijken. Het 'openen' van je systeem en het sluiten van je hoofd, maakte het bij mij makkelijker de 'impuls' te voelen. Ook kwam mijn 'hoofd' er ook steeds weer tussen door, waardoor de impuls werd vervangen door een bedachte actie. Het verschil werd me gaande de dag steeds duidelijker. De begeleider hielp mij ook dit verschil te zien en te voelen.